

Των **ΜΟΧΑΜΑΝΤ ΝΑΣΙΜ ΧΑΪΝΤΑΡΙ, ΟΥΜΕΡ ΦΑΡΟΥΚ, ΖΕΪΝ ΑΛΙ**

Η εκπαίδευση των προσφύγων στη Μαλακάσα

Στη ζωή τους, οι άνθρωποι περνούν από πολλά στάδια και καταστάσεις, αλλά το σχολείο είναι το πιο σημαντικό ταξίδι. Είναι η πύλη προς τη γνώση, εκεί μαθαίνουμε να ξεχωρίζουμε το καλό από το κακό και από εκεί ξεκινά η πτήση μας προς την ευφυΐα. Η ηθική μας δημιουργείται υπό την καθοδήγηση της γνώσης και η καθημερινότητά μας γεμίζει με καλές συνήθειες.

Οφείλουμε να στηρίξουμε τα παιδιά και τους εφήβους που στερούνται το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Αυτό κάνει, άλλωστε, και το υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας από το 2015, όταν άνθρωποι από τη Μέση Ανατολή άρχισαν να φτάνουν στην Ευρώπη αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον. Βοηθάει μετανάστες και πρόσφυγες να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους και να ακολουθήσουν τα όνειρά τους. Αυτός είναι και ο λόγος που αποφασίσαμε να μιλήσουμε με νηπιαγωγούς και εκπαιδευτικούς στη Μαλακάσα, μια μικρή πόλη στην ανατολική Αττική, όπου βρίσκεται μία από τις πολλές δομές φιλοξενίας προσφύγων της Ελλάδας.

«Η εκπαίδευση είναι ο πιο σημαντικός δρόμος προς την ένταξη και ενσωμάτωση στην τοπική κοινωνία για κάποιον πρόσφυγα ή μετανάστη επειδή, ανεξαρτήτως του ότι δεν είσαι από την Ελλάδα, μένεις στην Ελλάδα», λέει ο Κώστας Καλέμης, συντονιστής εκπαίδευσης στο Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων (ΚΦΠ) Μαλακάσας, ο οποίος εργάζεται εκεί τα τελευταία δύο χρόνια.

Αυτή τη στιγμή λειτουργεί, σε τρία διαφορετικά κοντέινερ μέσα στο κέντρο φιλοξενίας, νηπιαγωγείο για παιδιά πρόσφυγες, ηλικίας τεσσάρων έως έξι, ενώ παράλληλα το Solidarity Now και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) αναπτύσσουν προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης για να βοηθήσουν τους νέους και ενήλικους πρόσφυγες.

Όσον αφορά το Δημοτικό και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, τα παιδιά και οι έφηβοι πρόσφυγες που μένουν στο κέντρο φιλοξενίας φοιτούν σε σχολεία στον Αιτώνα, στο Καπανδρίτι και στο Επαγγελματικό

Λύκειο (ΕΠΑΛ) Ωρωπού. Σύμφωνα με τον κ. Καλέμη, σήμερα υπάρχουν 452 εγγεγραμμένοι πρόσφυγες μαθητές, από το νηπιαγωγείο ως το ΕΠΑΛ, στα σχολεία της ευρύτερης περιοχής της Μαλακάσας.

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται στα ελληνικά και, πιστέψτε με, μόνο εύκολο δεν είναι να μαθαίνει μια ξένη γλώσσα σε μια ξένη χώρα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εδώ είναι η έλλειψη τακτικών διερμνέων στα σχολεία. Στο νηπιαγωγείο, για παράδειγμα, οι δασκάλες δεν ακολουθούν το κλασικό ελληνικό πρόγραμμα επειδή δεν μπορούν να επικοινωνήσουν επαρκώς με τα παιδιά και τους γονείς τους.

Η Άννα Φαρατζή, δασκάλα στο νηπιαγωγείο του Κέντρου Φιλοξενίας Προσφύγων Μαλακάσας, λέει ότι «οι διερμνείς είναι ελάχιστοι και συνήθως τους χρειάζονται σε πιο επείγου-

σες καταστάσεις, για γραφειοκρατικά κυρίως θέματα. Δεν προλαβαίνουν να έρχονται εδώ ώστε να υπάρχει καλύτερη επικοινωνία με τα παιδιά. Κάνουμε ό,τι μπορούμε, δηλαδή τους μαθαίνουμε κάποιες βασικές ελληνικές λέξεις για να μπορούν να συνεννοηθούν. Δεν μπορούμε να επεκταθούμε ιδιαίτερα σε θέματα».

Το εμπόδιο της γλώσσας συναντάται και στους πρόσφυγες μαθητές γυμνασίου. Η Λουκία Στέφου, φιλόλογος στο 1ο Γυμνάσιο Αιτώνας, ακολουθεί μια διαφορετική μέθοδο για να το αντιμετωπίσει: «Κάθε φορά που το έχω αντιμετωπίσει, έχω φροντίσει εκ των προτέρων να υπάρχει τουλάχιστον ένα παιδί που θα μπορεί να μεταφράζει στη γλώσσα τους τα κύρια στοιχεία του μαθήματος. Μιλώ αγγλικά, μπορώ να το κάνω. Δεν θα ήθελα όμως να ακουστεί πολύ η αγγλική

γλώσσα. Θέλω να έχουν την ηχητική της ελληνικής γιατί είναι σπουδαίο αυτό για τα παιδιά. Υπάρχουν κάποια παιδιά εδώ που είναι στον δεύτερο ή τρίτο χρόνο, μιλούν ελληνικά και, ευτυχώς, όλα έχουν κοινή γλώσσα τα φαρσί».

Πριν από δύο χρόνια στο 1ο Γυμνάσιο Αιτώνας υπήρξε απογευματινό τμήμα, το οποίο «κανονικά» λειτουργούσε από τις 2 μ.μ. έως τις 6 μ.μ. Ήταν μια Δομή Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων (ΔΥΕΠ). Η Νάντια Τσενέ, φιλόλογος και διευθύντρια του σχολείου, λέει: «Κανονικά» σημαίνει αν υπάρχει επάρκεια προσωπικού. Αλλιώς, λειτουργεί 2 μ.μ. με 4 μ.μ., ανάλογα με το προσωπικό που υπάρχει».

Για την κ. Φαρατζή το ζήτημα είναι ότι «δεν μένουν μόνιμα εδώ. Κάποιοι έρχονται και κάποιοι φεύγουν. Ενδεχομένως να έρθουν περισσότεροι. Υπάρχουν παιδιά που άρχισαν να έρχονται για δύο εβδομάδες και μετά έπρεπε να φύγουν. Επιπλέον, υπάρχουν παιδιά που μπορεί να μένουν κανονικά στο καμπ αλλά να μην έρχονται στο σχολείο συστηματικά. Αυτό το κάνει ακόμα πιο δύσκολο, το να μάθουν ουσιαστικά κάποια πράγματα. Πολλοί το θεωρούν ίσως έναν χώρο για να ξεφύγει το παιδί τους, σαν φύλαξη, γιατί έχουν και πολλά παιδιά στο σπίτι».

Ενώ πολλοί από εμάς, τα παιδιά και τους έφηβους πρόσφυγες, θέλουμε να μείνουμε στην Ελλάδα, οι γονείς μας απλώς περιμένουν τα έγγραφά μας ώστε να προχωρήσουμε όλοι μαζί στην Ευρώπη. Η κ. Τσενέ το επιβεβαιώνει: «Δεν είναι πολύ συστηματική η φοίτησή τους. Πολλοί από αυτούς εγκαταλείπουν, πάνε σε άλλες περιοχές, δεν ξέρουμε πώς συνεχίζουν, πολλοί εγκαταλείπουν τη χώρα για άλλους προορισμούς. Δηλαδή, τα παιδιά τα οποία είναι εδώ για τρίτη χρονιά είναι πάρα πολύ λίγα».

Για την κ. Στέφου αυτό είναι λογικό καθώς «οι γονείς έχουμε άλλα ορά-

ματα, έχουμε άλλους στόχους, έχουμε άλλους σκοπούς, έχουμε άλλες βλέψεις. Τα παιδιά έχουν βρει ένα περιβάλλον στο οποίο ζουν τη ζωή τους, στο πλαίσιο το δικό τους. Είναι πολύ κατανοητό και το ένα και το άλλο. Σε κάθε περίπτωση, αυτό το οποίο εγώ προσωπικά βλέπω είναι μια ανάγκη εκ μέρους των παιδιών να μπουν σε μια διαδικασία κανονικότητας, ακόμα κι αν αυτή η κανονικότητα έχει προθεσμία, ακόμα κι αν αυτή η κανονικότητα θα λήξει κάποια στιγμή, και αυτό το επιδιώκουν. Αισθάνονται ότι τα ποδαράκια τους ακουμπούν σε στέρεο έδαφος, το οποίο δεν είναι της πατρίδας τους αλλά της Ελλάδας».

Δύο ή τρία χρόνια μπορεί να μην είναι αρκετός χρόνος για να αξιολογήσει κανείς το επίπεδο ένταξης των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Παρ' όλα αυτά, αν το σχολείο είναι μια μικρογραφία της, τότε μπορούμε ήδη να μιλάμε για την κοινωνικοποίηση των προσφύγων.

Η κ. Στέφου μπορεί να εντοπίσει αυτή τη διαδικασία κατά τη διάρκεια του διαλείμματος: «Κάνουν παρέα και με τα υπόλοιπα παιδιά. Δεν παίζουν μόνοι τους. Αυτό είναι η αρχή για αυτήν την κοινωνικοποίηση. Εγώ πιστεύω ότι, εδώ, η φύση σε οδηγεί περισσότερο, γιατί είναι στην ηλικία που ερωτεύονται και πιστεύω ότι αυτό θα μπορούσε να συμβεί και να γίνει και η αρχή για μια όσμωση ανάμεσα στα παιδιά. Θέλω να ελπίζω ότι θα μείνουν εδώ, ότι θα μας μολιάσουν, όπως θα τους μολιάσουμε κι εμείς, και τα δέντρα που θα βγάλουμε θα είναι πολύ όμορφα και θα κάνουν ωραίους καρπούς».

Συμφωνούμε, η εκπαίδευση μας βοηθάει να κατανοήσουμε τον κόσμο γύρω μας και τον βελτιώνει. Καλλιέργει μέσα μας μια όμορφη οπτική για τη ζωή και μας βοηθάει να χτίσουμε τις απόψεις μας. Η εκπαίδευση είναι ο πιο σημαντικός δρόμος για εμάς, οπότε ας προσπαθήσουμε σκληρά για να πετύχουμε τους στόχους μας.

Η εκπαίδευση είναι ο πιο σημαντικός δρόμος προς την ένταξη και ενσωμάτωση στην τοπική κοινωνία για κάποιον πρόσφυγα ή μετανάστη